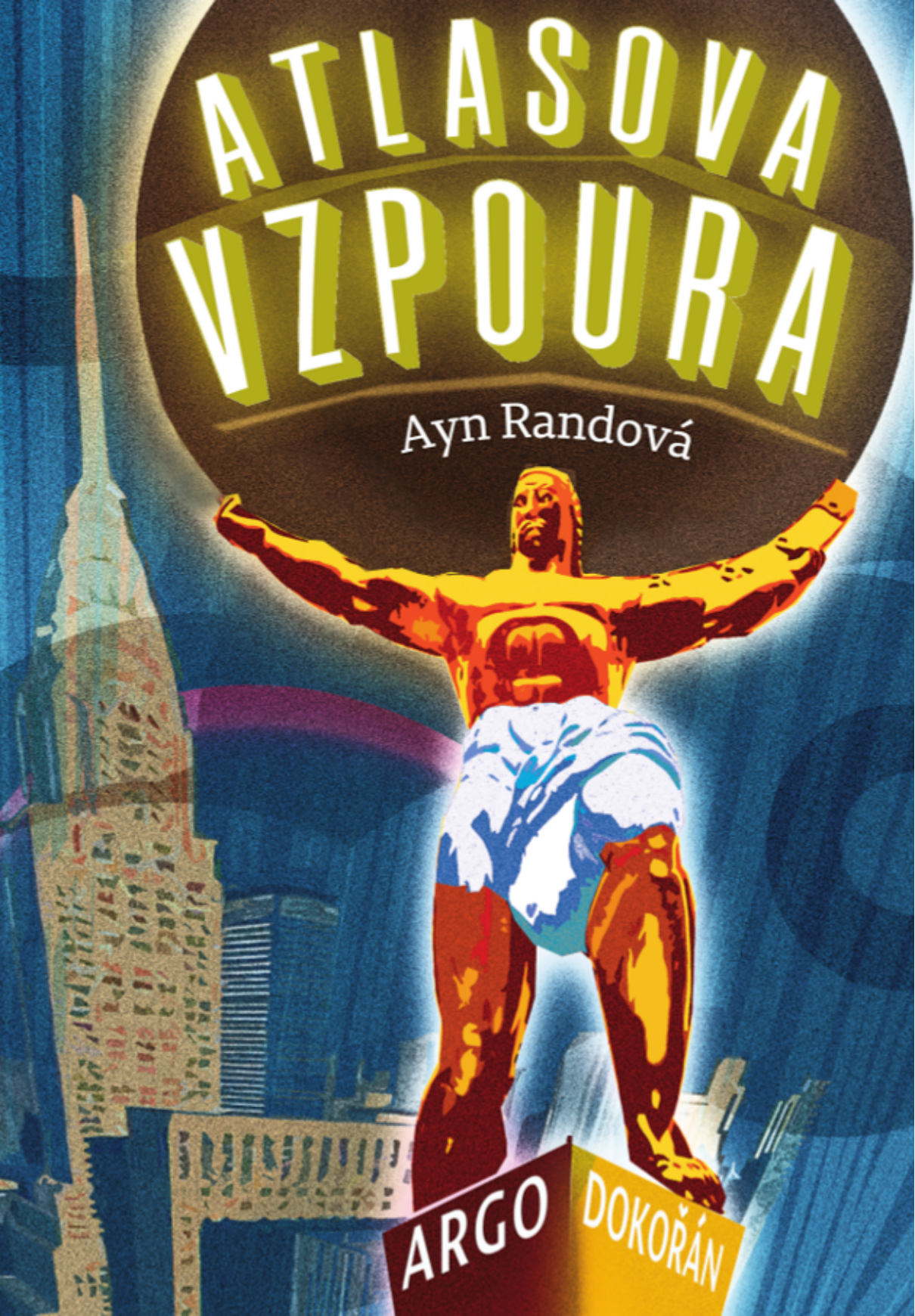
ATLASOVA VZPOURA

Ayn Randová

ARGO DOKOŘÁN

Ayn Randová

ATLASOVA VZPOURA

Přeložil Aleš Drobek

Dokořán / Argo

Za laskavou spolupráci a podporu při přípravě této knihy děkujeme Istvánu Lékovi a Michaelu Rostockovi.

Z anglického originálu *Atlas Shrugged* přeložil Aleš Drobek.
Odborná spolupráce Jiří Kinkor.

Copyright © 1957 by Ayn Rand
Copyright renewed © 1985 by Eugene Winick, Paul Gitlin, and Leonard Peikoff (executors of the estate)
Afterword © Leonard Peikoff, 1992
Translation © Aleš Drobek, 2014

ISBN 978-80-257-1297-9 (váz.)
ISBN 978-80-257-1315-0 (e-kniha)

Franku O’Connorovi

Obsah

Část první: Rozpor neexistuje 11
Kapitola I – Motiv 13
Kapitola II – Řetěz 35
Kapitola III – Vrchnost a spodina 51
Kapitola IV – Nehybní hybatelé 70
Kapitola V – Vrchol rodu ďAnconiů 93
Kapitola VI – Nekomerční sféra 129
Kapitola VII – Vykořisťovatelé a vykořisťovaní 161
Kapitola VIII – Dráha Johna Galta 213
Kapitola IX – Posvátné a hříšné 247
Kapitola X – Wyattova pochodeň 284

Část druhá: Buď, anebo 329
Kapitola I – Muž, který patřil na Zemi 331
Kapitola II – Aristokracie vlivu 369
Kapitola III – Citové vydírání 410
Kapitola IV – Souhlas oběti 446
Kapitola V – Účet přečerpán 478
Kapitola VI – Zázračný kov 511
Kapitola VII – Moratorium na myšlení 544
Kapitola VIII – Jménem naší lásky 582
Kapitola IX – Tvář bez bolesti, strachu či viny 604
Kapitola X – Symbol dolaru 623

Část třetí: A je A 665
Kapitola I – Atlantis 667
Kapitola II – Utopie mamonu 714
Kapitola III – Protiklad mamonu 772
Kapitola IV – Protiklad života 816
Kapitola V – Strážci svých bratrů 858

Kapitola VI – Koncert vysvobození **909**
Kapitola VII – „Mluví k vám John Galt“ **943**
Kapitola VIII – Egoista **1009**
Kapitola IX – Generátor **1061**
Kapitola X – Ve jménu těch nejlepších z nás **1081**

Doslov **(Leonard Peikoff)** **1101**

Část první
Rozpor neexistuje

Ukázka elektronické knihy

Kapitola I – Motiv

„Kdo je John Galt?“

Světla již ubývalo a Eddie Willers neviděl bezdomovci do tváře. Muž vyslovil otázku prostě, bezvýrazně. V očích se mu však zaleskly žluté plamínky zapadajícího slunce a ty oči se dívaly přímo na Eddieho, výsměšně a sebejistě – jako by ta otázka byla určena bezdůvodnému neklidu v jeho duši.

„Proč to říkáte?“ odpověděl Eddie Willers sevřeným hlasem.

Bezdomovec se opřel o zárubně vchodových dveří. V klínu rozbité skleněné tabulky za ním se zrcadlilo kovově žluté nebe. „A proč vám to vadí?“

„Co by mi vadilo,“ odsekl Eddie Willers.

Kvapně sáhl do kapsy. Muž jej původně zastavil a požádal o pár drobných, ale pak se s ním dal do řeči, snad aby odlehčil situaci a alespoň na chvíli pozdržel návrat do osamění. Žebrání na ulici bylo dnes tak časté, že nikdo již neposlouchal důvody a vysvětlování, a ani Eddie neměl náladu na nějaké vyprávění zoufalce před sebou.

„Běžte si koupit kafe,“ prohodil, když podával minci stínu bez tváře.

„Tisíceré díky,“ zahučel muž apaticky a letmo se předklonil. Tvář měl opálenou a ošlehanou větrem, zbrázděnou vráskami únavy a cynické odevzdanosti. V očích mu však jiskřila inteligence. Eddie Willers pokračoval v chůzi a přemítal, proč ho v tuto denní dobu vždycky přepadá stejný pocit, jakýsi bezdůvodný děs. Kdepak, řekl si, to není děs, nemá se čeho bát. Byla to spíš obrovská, nejasná, bezdůvodná tíseň. Už si na ni zvykl, třebaže si ji stále nedokázal vysvětlit. Bezdomovec však promluvil, jako by o Eddieho pocitu věděl, jako by byl přesvědčen, že je namístě, a hlavně – jako by znal jeho příčinu.

Eddie Willers si připomněl sebeovládání a napřímil se. *Nemysli pořád na to*, přikázal si, *jsou to hlouposti*. Měl ten pocit odjakživa? Bylo mu dvaatřicet. Zapátral v paměti. Kdepak, neměl. Nevzpomínal si však, kde k němu přišel. Prostě se jednoho dne objevil, zničehonic. Zprvu ho ta tíseň přepadávala jen občas, v náhodných intervalech, ale v poslední době to bylo stále častější. *To je tím soumrakem*, pomyslel si, *nenávidím soumrak*.

Sloupce mrakodrapů na pozadí zamračené oblohy se již barvily dohněda, jako stará olejová malba, nádech mistrovského díla, který se zvolna vytrácí. Z vrcholků věží stékaly po štíhlých, smogem poleptaných zdech dlouhé pruhy mastné špíny. Vysoko na jedné z nich se podél vnější strany táhla prasklina v podobě nehybného blesku, deset pater dlouhá. Nad střechami se do nebe zabodával rozeklaný předmět – polovina špičky věže, na níž stále ještě ulpíval ruměnec zapadajícího slunce. Zlatý nátěr z druhé poloviny již dávno oprýskal. Sluneční svit byl rudý

a nehybný, jako odlesk ohně. Nikoli však ohně živého, nýbrž pohasínajícího, který již nikdo nevzkřísí.

Ne, řekl si Eddie Willers, na celém výjevu není nic znepokojivého. Město dnes vypadá stejně, jako vypadalo vždy.

Uvědomil si, že už měl být zpátky v kanceláři. Na úkol, který ho tam čeká, se sice netěšil, nebylo však zbytí. A tak se ani nepokusil nepříjemnou povinnost odložit, nýbrž ještě zrychlil krok.

Zahnul za roh. Úzkou škvírou mezi siluetami dvou budov, jako pootevřenými dveřmi, zahlédl obří stránku kalendáře, který dal loni starosta New Yorku zavěsit na vrcholek jednoho z mrakodrapů, aby lidé ihned věděli, který je den v měsíci, stejně jako jim hodiny na budově radnice ukazovaly přesný čas. Bílý obdélník visel nad městem a zvěstoval aktuální datum lidem v ulicích hluboko dole. V narezlém světle soumraku Eddie přečetl: 2. září.

Odvrátil zrak. Na ten pohled si nikdy nezvykl, působil na něj znepokojivým dojmem, který nedokázal ani vysvětlit, ani definovat, a který jako by navíc dokonale ladil s jeho vnitřním neklidem.

Tu si vzpomněl, že někde četl jakýsi výrok či slogan, který vtipně vyjadřoval, co má kalendář vlastně symbolizovat. Nedokázal si však vybavit přesné znění. Kráčel dál a pátral v paměti po oné větě, která se mu vznášela na okrajích vědomí jako prázdná silueta. Nedokázal se však na ni upamatovat, ani ji ignorovat. Ohlédl se přes rameno. Bílý obdélník se rozpínal nad střechami a oznamoval s neochvějnou platností: 2. září.

Eddie Willers přesunul pozornost zpátky k dění na ulici, k prodejnímu vozíku se zeleninou u vstupního schodiště budovy z hnědého pískovce. Zahleděl se na svazek zářivě žlutých karotek a čerstvých zelených cibulí. Na čistou bílou záclonu vlající z otevřeného okna. Na autobus, jehož zkušený řidič právě odbočoval na křižovatce. Napadlo jej, proč ho tyto výjevy uklidňují – a najednou se ho zmocnila nevysvětlitelná touha ukrýt je pod střechu, aby nebyly tak obnažené pod otevřeným nebem, vydané napospas prázdnému prostoru nad hlavou.

Kráčel po Páté avenue a nahlížel do výloh obchodů, které míjel. Nic nepotřeboval, nic jej nelákalo ke koupi, jen se rád díval na vystavené zboží, jakékoli zboží, předměty vyrobené lidmi pro lidi. Těšil ho pohled na vzkvétající ulici. Pouhý jeden krámek ze čtyř byl mimo provoz, výlohy potemnělé a prázdné.

Nevěděl, proč se mu znenadání vybavil onen dub. Nic v okolí jej nepřipomínalo. Přesto však na něj pomyslel a na prázdniny u Taggartových, když byl ještě chlapec. Většinu dětství strávil s Taggartovými dětmi a teď pro ně pracoval, stejně jako jeho otec a děd pracovali pro jejich otce a děda.

Mohutný dub stával na kopci nad řekou Hudson, jako osamělý král Taggartova panství. Eddie Willers, sedmiletý, k němu rád chodil a díval se na něj. Majestátní strom tam stál stovky let a Eddie věřil, že tam bude stát navěky. Jeho kořeny svíraly kopec jako prsty zabořené v hlíně a Eddie si představoval, že i kdyby

ho za kmen uchopil obr, nedokázal by ho vyvrátit, a místo toho by škubl s celým kopcem a celou zeměkoulí, jako s kuličkou na provázku. V jeho stínu se cítil bezpečně. Dub byl pro něj pevným bodem, který nepodléhá změnám, kterému nemůže nikdo ublížit. Byl to dokonalý symbol síly.

Jedné noci do něj udeřil blesk. Eddie se na něj přišel podívat dalšího rána. Strom ležel rozlomený v půli a Eddie do něj hleděl jako do ústí černého tunelu. Kmen byl jen dutá schránka, jádro dávno uhnilo a zůstal po něm jen povlak šedého prachu, který se rozlétal do všech stran při sebetišším zašeptání větru. Živoucí síla vyprchala a prázdná skořápka bez ní dlouho nevydržela.

Mnoho let poté Eddie slyšel, že děti by měly být chráněny před psychickými otřesy, před první zkušeností se smrtí, bolestí, strachem. Jej však ani smrt, ani bolest, ani strach nikdy nepoznamenaly; k tomu došlo, až když stál mlčky před oním vyvráceným dubem a hleděl do jeho černých vykotlaných útrob. Svíral ho pocit nesmírné, nevypověditelné zrady, o to strašlivější, že Eddie netušil, co bylo vlastně zrazeno. Nikoli on, tím si byl jist, ani jeho důvěra. Šlo o něco jiného. Chvíli tam jen stál, mlčky, a pak se vrátil domů. Nikdy o tom s nikým nepromluvil, tehdy, ani dosud.

Eddie Willers prudce vzhlédl a zarazil se u obrubníku, když ho ze zamyšlení vytrhlo zaskřípění rezavého mechanismu dopravního semaforu. Zlobil se sám na sebe. Nebyl důvod, proč si připomínat onen starý dub právě dnes. Už v něm nebudil žádné emoce, pouze lehký nádech smutku, a kdesi hluboko v srdci slzu bolesti, která chviličku stékala a pak vyprchala, jako dešťová kapka na okenní tabuli. Zanechala po sobě jen zaschlou stopu ve tvaru otazníku.

Nechtěl si své dětství spojovat se smutkem. Vzpomínky na tu dobu miloval, každý chlapecký den jako by překypoval klidným, zářivým slunečním světlem. Představoval si, že paprsky z dětství se tu a tam zatoulají až do jeho současnosti. A nikoli paprsky, spíše špendlíkové hlavičky mihotavého světla, které občas prozáří jeho práci, jeho osamělý byt, jeho tichou, svědomitou cestu životem.

Vzpomněl si na jeden letní den, když mu bylo deset. Tenkrát na lesní mýtině se mu osoba, která mu byla v dětství nejdražší, svěřila, co bude dělat, až vyroste. Její slova byla ostrá a jasná jako polední slunce. Eddie naslouchal obdivně a užasle. Když přišla řada na něj, vyhrkl ihned: „Něco správného," a dodal: „Vykonáme něco velikého… myslím, my dva spolu." „A co?" zeptala se ona. „Nevím," pokrčil Eddie rameny. „To musíme teprve zjistit. Ale ne jenom to, cos říkala ty. Nejenom práci a vydělávání peněz. Myslím něco jako vítězství v bitvách nebo zachraňování lidí z hořících domů nebo lezení na velehory." „A k čemu to?" nechápala ona. „Pan farář v neděli říkal," vysvětlil Eddie, „že se musíme vždy obracet k tomu nejlepšímu v nás. Co myslíš, že to je?" „To nevím." „Tak to zjistíme." Ona ale již neodpověděla, dívala se jinam, na železniční trať.

Eddie Willers se usmál. „Něco správného," prohlásil před dvaadvaceti lety. A toho se neochvějně držel dodnes. Ostatní otázky mu již v paměti vybledly, měl

příliš mnoho práce, než aby se jimi dále zabýval. Stále byl však přesvědčený, že touha dělat to, co je správné, je zcela samozřejmá. Nikdy si nedokázal vysvětlit, proč by lidé chtěli dělat něco jiného, věděl pouze, že se tak stává. Stále mu to přišlo jasné, a zároveň nepochopitelné. Jasné, že by se lidé měli chovat správně, a nepochopitelné, že se tak nechovají. Dobře věděl, že se tak nechovají. Nad tím přemítal, když zahnul za roh a ocitl se před majestátním sídlem společnosti Taggart Transcontinental.

Budova se vypínala nad ulicí coby nejvyšší a nejpyšnější ze všech. Eddie Willers se při prvním pohledu na ni vždy usmál. Dlouhé pásy okenních tabulí byly na rozdíl od sousedních budov nepřerušené, vzestupné linie se prořezávaly oblohou bez rozdrolených rohů či zvětralých hran. Zdálo se, že budova je nadčasová, nedotčená lety. Bude tady stát navěky, pomyslel si Eddie Willers.

Pokaždé, když vešel dovnitř, zmocnil se ho pocit úlevy a bezpečí. Tady sídlila způsobilost a moc. Podlahy dlouhých chodeb byly vykládané zrcadly z mramoru. Mléčné obdélníky elektrických zářivek byly pruty ryzího světla. Za prosklenými přepážkami seděla v řadách děvčata za psacími stroji a rachocení jejich klávesnic znělo jako kola uhánějícího rychlíku. A jakoby v odpověď se odněkud zpod budovy ozývalo tlumené dunění, z tunelů velké železniční stanice, odkud jedny vlaky vyjížděly na cestu přes celý světadíl a druhé zase zastavovaly poté, co onu vzdálenost překonaly. Tak vyjížděly a zastavovaly pokolení za pokolením. Taggart Transcontinental, pomyslel si Eddie Willers, Od oceánu k oceánu – hrdý slogan jeho dětství, o tolik zářivější a autoritativnější než kterékoli přikázání z Bible. Od oceánu k oceánu, navěky, opakoval si Eddie Willers jako mantru k posílení víry, když kráčel úzkostlivě čistými chodbami v srdci budovy ke kanceláři Jamese Taggarta, generálního ředitele společnosti.

James Taggart seděl za svým pracovním stolem. Vypadal jako muž, kterému táhne na padesát a který vkročil do onoho věku přímo z puberty, bez mezilehlé fáze mládí. Měl malá nedůtklivá ústa a k hlavě nad holým čelem mu lnuly řídké vlasy. Jeho držení těla se vyznačovalo malátnou, neurčitou ledabylostí, zcela protikladnou k jeho vysoké štíhlé postavě s elegantní linií, která jako by původně patřila aristokratovi, avšak později se zvrhla v obhroublost křupana. Tvář měl bledou a měkkou, oči nevýrazné a zastřené. Pohledem neustále pomalu těkal, uhýbal, klouzal a stékal po okolních předmětech, jako by jim nadosmrti vyčítal jejich existenci. Působil zatvrzelým, vyhořelým dojmem. Bylo mu devětatřicet.

Při zvuku otevíraných dveří nevrle vzhlédl.

„Teď ne, teď ne, teď ne," zaúpěl.

Eddie Willers dál kráčel k pracovnímu stolu.

„Je to důležité, Jime," řekl, aniž by zvýšil hlas.

„No dobrá, dobrá, co je?"

Eddie Willers pohlédl na mapu na stěně kanceláře. Barvy pod sklem již vybledly a Eddieho letmo napadlo, kolik ředitelů již před ní sedělo a jak dlouho. Mapa

železniční sítě Taggart Transcontinental, pavučina rudých linek, které přetínaly pobledlou tvář země od New Yorku po San Francisco, připomínala schéma krevního oběhu. Jako by kdysi krev vytryskla z hlavní tepny a pod tlakem vlastního nadbytku si prorazila náhodné cestičky do všech směrů, napříč všemi státy. Jedna rudá žíla se klikatila z Cheyenne ve Wyomingu dolů do El Pasa v Texasu – trať Rio Norte. Nedávno k ní někdo přikreslil ještě kousek a prodloužil ji dále na jih, Eddie Willers však při pohledu na ten úsek kvapně odvrátil zrak.

Podíval se na Jamese Taggarta a prohlásil: „Týká se to Rio Norte." Povšiml si, že Taggart mrkl na cosi v rohu svého stolu. „Máme další vykolejení."

„Železniční neštěstí se stávají dennodenně. Proč s tím chodíš za mnou?"

„Ty víš, oč mi jde, Jime. Rio Norte je vyřízená. Ta trať je odepsaná, odshora až dolů."

„Čekáme na nové kolejnice."

Eddie Willers pokračoval, jako by odpověď neslyšel. „Ta trať je odepsaná. Nemá smysl ji dál provozovat. Lidé tam dole už nad vlaky lámou hůl."

„Pokud se nemýlím, tak není v naší zemi jediná železnice, která by neměla pár ztrátových tratí. Nejsme jediní. Taková je celonárodní situace – dočasná samozřejmě."

Eddie na něj jen mlčky hleděl. Taggart na Eddiem nesnášel ten jeho zvyk dívat se lidem přímo do očí. Eddie měl oči modré, široké a tázavé. Měl blond vlasy a hranatou tvář, docela všední, kromě onoho pečlivého, pozorného pohledu a výrazu netajené zvídavosti.

„Co po mně chceš?" prskl Taggart.

„Přišel jsem ti jen říct, co bys měl vědět, protože někdo to udělat musel."

„Že máme další vykolejení?"

„Že se nemůžeme vzdát Rio Norte."

James Taggart málokdy zvedl hlavu, když se na někoho díval. Obvykle jen nadzvedl svá těžká obočí a zamžoural k člověku zpod vysokého holého čela.

„A kdo se chce vzdávat Rio Norte?" protáhl nosem. „O tom nikdy nebylo nejmenší řeči. Že se nestydíš říkat něco takového. Že se nestydíš."

„Za posledních šest měsíců jsme jedinkrát nesplnili harmonogram. Ani jeden vlak nedojel bez nějaké poruchy, velké či malé. Ztrácíme zákazníky, jednoho po druhém. Jak dlouho to může trvat?"

„Jsi pesimista, Eddie. Chybí ti přesvědčení. Malověrnost podlamuje morálku celé společnosti."

„Takže s Rio Norte nehodláš dělat vůbec nic."

„To jsem neřekl. Jakmile dorazí nové kolejnice…"

„Jime, žádné kolejnice nebudou." Eddie sledoval, jak Taggart pomalu zvedá obočí. „Teď jsem se vrátil z jednání s Orrenem Boylem z Associated Steelu."

„Co říkal?"

„Mluvil hodinu a půl a nedal mi jedinou přímou odpověď."

„Tak proč jsi ho obtěžoval? Jestli se nemýlím, tak první várka má dorazit až příští měsíc."

„Minulý termín byl před třemi měsíci."

„Nepředvídatelné okolnosti. Na tom Orren nenese žádnou vinu."

„A ten předminulý před šesti… Jime, my na dodávku těch kolejnic čekáme už třináct měsíců."

„A co já s tím? Associated Steel řídí Orren Boyle."

„Chci, abys pochopil, že déle již čekat nemůžeme."

„Co na to moje sestra?" protáhl Taggart pomalu, napůl výsměšně, napůl opatrně.

„Ta se vrátí až zítra."

„Tak co mám podle tebe dělat?"

„To musíš rozhodnout ty sám."

„Pokud máme pokračovat v téhle debatě, nechci od tebe slyšet nic o Rearden Steelu."

Eddie neodpověděl hned. „Dobrá, Jime," řekl po chvíli tiše, „neuslyšíš."

„Orren Boyle je můj přítel," prohlásil Taggart, nedočkal se však odpovědi. „Tvé věčné stížnosti mě vůbec netěší. Orren nám ty kolejnice dodá, hned jak to bude jen trochu možné. A dokud to možné není, nikdo nám nemůže nic vyčítat."

„Jime! Co to povídáš? Copak nechápeš, že Rio Norte se rozpadá, ať nám to někdo vyčítá, nebo ne?"

„Lidé by se přizpůsobili, museli by, nebýt Phoenix-Duranga." James viděl, jak Eddiemu ztvrdly lícní svaly. „Na Rio Norte si nikdo nestěžoval, dokud se na scéně neobjevil Phoenix-Durango."

„Phoenix-Durango si počíná výborně."

„Představ si, že takoví zpovykanci chtějí konkurovat Taggart Transcontinentalu! Ještě před deseti lety rozváželi akorát tak mlíko."

„Teď provozují většinu nákladní dopravy v Arizoně, Novém Mexiku a Coloradu."

James Taggart neodpověděl.

„Jime, o Colorado nesmíme přijít. Je to naše jediná naděje, a nejen naše. Jestli se nevzpamatujeme, přejdou všechny velké coloradské podniky k Phoenix-Durangu. Už jsme přišli o Wyattova ropná pole."

„Nechápu, co všichni s tím Wyattem pořád mají."

„Ellis Wyatt je génius, který…"

„K čertu s Ellisem Wyattem!"

Ta ropná pole, napadlo Eddieho najednou, nemají snad něco společného s oním krevním oběhem na mapě? Což právě takto, před dávnými lety, neprorazil Taggart Transcontinental do všech koutů země? Dnes je to jen těžko k uvěření. Eddie si představil ropné vrty, ze kterých prýští černé zlato a valí se napříč světadílem skoro rychleji, než ho vlaky Phoenix-Duranga stačí rozvážet. To naleziště bylo ještě nedávno pouhý lán kamenité země v horách Colorada, všemi odepsaný, všemi považovaný za dávno neplodný. Ellisův otec dokázal až do konce svých dnů ždímat

z umírajících vrtů hubené živobytí. Dnes to však vypadalo, jako by někdo těm nehostinným horám vbodl injekci adrenalinu přímo do srdce, a to srdce začalo tlouct a z kamenů se vyřinula černá krev. Ovšemže je to krev, pomyslel si Eddie Willers, neboť krev znamená potravu, krev znamená život, a přesně tím byl Wyatt Oil pro celou zemi. Prázdnou poušť doslova přes noc vzkřísil k úrodnému bytí, dal vzniknout novým městům, novým továrnám, novým elektrárnám v kraji, kterého si do té doby na mapě nikdo ani nevšiml. Nové továrny, pousmál se v duchu Eddie Willers, v době, kdy příjmy z nákladní dopravy navázané na tradiční odvětví pomalu upadají, rok od roku. Nové bohaté naleziště v době, kdy pumpy všech slavných ropných polí jedna po druhé utichají. Nový průmyslový stát tam, kde nikdo nečekal nic než dobytek a řepu. A to vše zásluhou jediného muže, za pouhých osm let. Ellis Wyatt jako by vyskočil přímo z oněch příběhů, jež Eddie Willers čítával ve školních učebnicích a nikdy jim příliš nevěřil, příběhů o lidech z časů, kdy byla Amerika ještě mladá. Moc rád by se s Ellisem Wyattem setkal. Téměř všichni o něm mluvili, jen málokdo jej však viděl na vlastní oči. Wyatt jen zřídkakdy zavítal do New Yorku. Povídalo se, že je mu třiatřicet a má vznětlivou povahu. Vynašel jakýsi způsob, jak vdechnout nový život zdánlivě vyčerpaným ropným polím, a hned ho také uskutečnil.

„Ellis Wyatt je chamtivý křivák, jde mu jen o peníze," zavrčel James Taggart. „Jestli se nemýlím, tak v životě jsou důležitější věci než hrabání zisků."

„Co to povídáš, Jime? Jak to souvisí s…"

„A kromě toho nás podrazil. Jejich ropu jsme rozváželi léta a nanejvýš způsobile. Za dob starého Wyatta jsme tam dolů posílali cisternovou soupravu každý týden."

„Doby starého Wyatta jsou dávno pryč, Jime. Phoenix-Durango jezdí se dvěma soupravami denně. A na čas."

„Kdyby na nás s tou expanzí počkal, abychom mohli rozšiřovat kapacity souběžně…"

„Ellis na nikoho nečeká."

„Co po nás vlastně chce? Abychom pustili k vodě všechny ostatní partnery, obrátili se zády ke zbytku národa a všechny vlaky dali k dispozici jemu?"

„Ale ne. Ellis po nás nechce vůbec nic. Ten už jedná jen s Phoenix-Durangem."

„Podle mého je to sobecký, bezohledný hrubián. Nezodpovědný nadutec, přefouknutá bublina." Eddieho udivilo, jak prudká vášeň náhle vzplála v Jamesově neživotném hlase. „A nejsem si vůbec jistý, zda jsou ta jeho ropná pole takový zázrak, jak se povídá. Jak já to vidím, tak vykolejily ekonomickou rovnováhu celé země. Nikdo nečekal, že se z Colorada stane průmyslový stát. Jak může člověk něco plánovat, jak se může na něco v životě spoléhat, když se všechno pořád mění?"

„Propána krále, Jime! Ellis přeci…"

„Ano, já vím, já vím, vydělává spoustu peněz. To ale, pokud se nemýlím, není standard, jímž bychom měli poměřovat hodnotu člověka pro společnost. A co se té jeho ropy týče, jistě by za námi přišel s prosíkem a musel by čekat ve frontě